KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 21.4.2006
KOM(2006) 167 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE

o vykonávaní spoločnej pozície Rady 2005/69/SVV

{SEK(2006) 502}

SPRÁVA KOMISIE

o vykonávaní spoločnej pozície Rady 2005/69/SVV

ÚVOD

Dňa 25. marca 2004 Európska rada vo svojom vyhlásení o boji proti terorizmu dala Rade pokyn, aby pokračovala v budovaní integrovaného systému pre výmenu informácií o stratených alebo odcudzených pasoch pri využití Schengenského informačného systému („SIS“) a databázy Interpolu.

Ako prvú reakciu na túto žiadosť Rada vydala spoločnú pozíciu 2005/69/SVV, pričom sa predpokladalo, že na tento krok bude nadväzovať vytvorenie technických funkcií v SIS II na dosiahnutie uvedeného cieľa.

V spoločnej pozícii sa členské štáty zaviazali k tomu, že ich príslušné orgány si budú vymieňať údaje o vydaných a nevyplnených pasoch, ktoré boli odcudzené, stratené alebo neoprávnene privlastnené. Tieto údaje sú upravené do formátu vhodného pre ich začlenenie do osobitného informačného systému a zároveň sú rešpektované základné práva subjektov, o ktorých sa údaje vedú.

1. HLAVNÉ POŽIADAVKY SPOLOČNEJ POZÍCIE

Vzhľadom na podmienky spoločnej pozície Komisia určila 5 rôznych povinností uložených členským štátom:

– výmena všetkých súčasných aj budúcich údajov o pasoch (podľa definície) s Interpolom

– výlučné spoločné využívanie týchto údajov s tými členmi Interpolu, ktorí majú primeranú úroveň ochrany osobných údajov a rešpektovanie práv a slobôd v súvislosti s automatickým spracovávaním osobných údajov

– zabezpečenie okamžitej výmeny týchto údajov s Interpolom ihneď po ich vložení do vnútroštátnych databáz alebo SIS

– zabezpečenie využívania databáz Interpolu zo strany príslušných orgánov presadzovania práva v záujme prístupu k informáciám pri plnení ich úloh;

– zabezpečiť zavedenie príslušnej infraštruktúry pre uľahčenie konzultácií najneskôr do decembra 2005.

2. ÚČEL SPRÁVY A SPÔSOB HODNOTENIA

Podľa článku 4 spoločnej pozície Európska komisia dostala pokyn predložiť správu Rade o vykonávaní spoločnej pozície v jednotlivých členských štátoch.

Na základe tejto správy Rada posúdi rozsah, v akom členské štáty vyhoveli ustanoveniam spoločnej pozície a prijme príslušné kroky.

V súlade s touto úlohou Komisia zaslala dňa 3. augusta 2005 dotazník všetkým 25 členským štátom. Dotazník bol zostavený tak, aby poskytol odpovede, ktoré by mohli pomôcť zistiť rozsah, spôsob a metódy vykonávania spoločnej pozície.

Len 17 členských štátov zaslalo odpovede na dotazník.

Odpoveď zaslali:

Rakúsko	Belgicko	Česká republika	Estónsko	Fínsko
Nemecko	Španielsko	Taliansko	Litva	Luxembursko
Holandsko	Portugalsko	Slovinsko	Slovenská republika	Spojené kráľovstvo
Poľsko	Lotyšsko			

Odpoveď nezaslali:

Dánsko	Grécko	Francúzsko	Írsko	Cyprus
Maďarsko	Malta	Švédsko		

Je potrebné poznamenať, že táto správa sa predkladá s cieľom splniť požiadavky článku 4 spoločnej pozície, podľa ktorého Komisia predkladá Rade správu do decembra 2005. Z tohto dôvodu je vypracovaná na základe reprezentatívneho prierezu situácie vo väčšine členských štátov a nie na základe odpovedí od všetkých 25 členských štátov.

Kvalita vnútroštátnych informácií zaslaných Komisii nevyhnutne ovplyvňuje kvalitu a hodnotu tejto správy. Niektoré z informácií zaslané Komisii boli nejednoznačné, neúplné, odkazovali na ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy alebo iné ustanovenia bez toho, aby poskytli ďalšie podrobnosti. Niektoré informácie boli naviac poskytnuté na základe rôznych výkladov na predložené otázky v závislosti od členského štátu. Vzhľadom na možný nejednotný výklad relatívne širokých pojmov spoločnej pozície, nie je z odpovedí vždy jasné, či došlo k implementácii hlavných článkov, čo je niekedy skôr otázka rozsahu ako absolútneho opatrenia.

3. ZHRNUTIE ODPOVEDÍ

3.1. Ako bola vo vašom členskom štáte implementovaná spoločná pozícia o výmene niektorých údajov s Interpolom (2005/69/SVV)?

Z odpovedí na túto otázku vyplýva, že členské štáty sa nachádzajú v rôznych štádiách vykonávania spoločnej pozície. Naznačujú, že aspoň vo všeobecnosti došlo k výraznému pokroku pri vykonávaní spoločnej pozície, hoci ešte nie v plnom rozsahu. Z väčšiny odpovedí vyplýva, že mnoho členských štátov implementovalo hlavné ustanovenia článku 3 ods. 1, zatiaľ čo implementácia hlavných ustanovení článku 3 ods. 3 je podstatne náročnejšia. Vo väčšine prípadov príslušné údaje boli poskytnuté (alebo sú v súčasnosti odovzdávané)

Interpolu. Na základe odpovedí sa však zdá, že len malý počet členských štátov dokázal zaviesť potrebnú infraštruktúru pre príslušné orgány presadzovania práva na vyhľadávanie v relevantných databázach Interpolu.

3.2. Dochádza medzi vaším členským štátom a Interpolom k výmene všetkých údajov o pasoch (podľa článku 2 ods. 1 spoločnej pozície 2005/69/SVV) v súlade s článkom 3 ods. 1 spoločnej pozície 2005/69/SVV?

Zo 17 respondentov si s Interpolom vymieňa údaje o pasoch 11 štátov a 3 členské štáty tak začnú čoskoro robiť. Medzi štáty, ktoré v súčasnosti údaje nevymieňajú, patrí Španielsko, Estónsko a Slovensko. Vymieňané údaje nie sú vždy úplné, ako si to spoločná pozícia vyžaduje. Poľsko napríklad zasiela len údaje o pasoch, ktoré boli stratené alebo odcudzené v dôsledku spáchania trestného činu.

3.3. Vymieňa si váš členský štát s Interpolom všetky údaje o pasoch podľa článku 3 ods. 3 spoločnej pozície 2005/69/SVV ihneď po ich vložení do príslušnej vnútroštátnej databázy alebo SIS, ak sa na ňom zúčastňuje? Opíšte pracovný postup, najmä uveďte, akým spôsobom sa zabezpečuje, aby sa údaje vymenili ihneď po ich vložení do príslušnej vnútroštátnej databázy alebo SIS.

Len niekoľko respondentov uviedlo, že u nich dochádza k *okamžitej* výmene údajov s Interpolom. Len Portugalsko, Holandsko a Nemecko vyhlásili, že tento cieľ splnili (hoci v prípade Holandska nie je jasné, či vôbec nejaké informácie zasiela) a Portugalsko túto výmenu stále uskutočňuje prostredníctvom faxu alebo mailu. Sedem členských štátov si však informácie vymieňa denne, a to buď v ten istý deň, keď ich obdrží alebo v priebehu nasledujúceho dopoludnia.

3.4. Rozlišuje sa vo vašom členskom štáte medzi členmi Interpolu, s ktorými sa údaje vymieňajú a tými, s ktorými sa nevymieňajú, v súlade s článkom 3 ods. 1 spoločnej pozície 2005/69/SVV? Ak áno, ako to váš členský štát rozlišuje? Žiadali ste o reciprocitu pri výmene údajov?

Štrnásť zo sedemnástich respondentov pri poskytovaní informácií nerozlišuje medzi členmi Interpolu a dvaja sa zatiaľ nerozhodli, aký postup v tomto smere zvolia. Jediným členským štátom, ktorý rozlišuje medzi členmi Interpolu, je Holandsko . Otvorený prístup sa na strane členských štátov presadil pravdepodobne preto, lebo nedochádza k výmene *osobných, resp. nominálnych* informácií, ako poukázali Spojené kráľovstvo, Nemecko, Portugalsko a Česká republika. Pokiaľ bude vyhľadávanie neosobných informácií v databázach Interpolu viesť k žiadostiam o ďalšie osobné informácie, členské štáty pravdepodobne zvolia viac diskriminujúci prístup pokiaľ ide o subjekty, ktorým ich budú poskytovať. Ak výmena informácií napríklad v Spojenom kráľovstve zahŕňa aj výmenu osobných údajov, každá takáto informácia by bola pred jej odovzdaním posúdená z hľadiska rizika.

Pokiaľ ide o reciprocitu, len 2 zo 17 respondentov (Portugalsko a Slovensko) uviedli, že vyžadujú alebo by vyžadovali reciprocitu pri výmene údajov. Z odpovede Portugalska jednoznačne vyplýva, že reciprocita by sa vyžadovala len vo vzťahu k bilaterálnej výmene nominálnych informácií po nájdení príslušného záznamu stranou hľadajúcou (neosobné) informácie v databáze poskytnuté Interpolu. Z toho vyplýva, že reciprocita je skôr faktorom ovplyvňujúcim ochotu členských štátov vymieňať si informácie, ak obsahujú osobné alebo nominálne údaje.

3.5. Na akých spôsoboch výmeny údajov o pasoch, ktoré má k dispozícii, sa váš členský štát dohodol s Interpolom podľa článku 3 ods. 2 spoločnej pozície 2005/69/SVV?

Šesť zo sedemnástich respondentov môže dohodnúť spôsoby výmeny s Interpolom v súlade s podmienkami odseku 1. Zo skupiny zostávajúcich členských štátov 2 štáty citujú ako základ pre výmenu predpisy o Interpole a ďalšie 2 uvádzajú nejednoznačnú odpoveď. Uvádzané spôsoby zahŕňajú:

- výmenu podľa schengenských predpisov (Nemecko)
- dohodu o výmene pri použití pripravovaného systému DATIREL pracujúceho v reálnom čase (Španielsko)
- automatický prevod informácií z vnútroštátnej databázy do SIS a odtiaľ do systému Interpolu ASF/STD (Fínsko)
- použitie I-24/7 (Taliansko a Lotyšsko)
- ad hoc konzultácie na centrálnej úrovni (Luxembursko); a
- poskytovanie informácií elektronickou cestou cez NCIS do Interpolu a používanie I-24/7 na následnú výmenu citlivých informácií (Spojené kráľovstvo).

3.6. Ako je vo vašom členskom štáte zabezpečené, aby príslušné orgány presadzovania práva preverovali databázu Interpolu na účely tejto spoločnej pozície vždy, ak je to potrebné pre plnenie ich úloh podľa článku 3 ods. 4 spoločnej pozície 2005/69/SVV?

Odpovede na túto otázku boli často málo konkrétne a celkovo vyznievali nejednoznačne a všeobecne. Len niekoľko členských štátov prijalo kroky na implementáciu tohto článku, a pokiaľ tak aj urobili, tak len relatívne povrchne.

Uvádzané spôsoby monitorovania a regulovania výmeny informácií tohto druhu zahŕňajú vnútorné predpisy a usmernenia, poskytovanie informácií o Interpole a ustanovenie možnosti dohody o kódexe spojenia (*code of connection agreement*). Mnohé členské štáty uviedli len prostriedky umožňujúce prístup k takýmto informáciám, napríklad prostredníctvom centrálnych kontaktných miest, ASF-mailu, príp. e-ASF, prístup k informáciám prostredníctvom žiadosti EASYFORM a cez centrálne kontaktné miesta.

Charakter väčšiny odpovedí naznačuje, že pri výklade článku 3 ods. 4 členské štáty nepostupovali zvlášť iniciatívne a je možné sa domnievať, že samotné poskytnutie prípadného prístupu (v niektorej z foriem) príslušným orgánom stačí pre splnenie požiadaviek tohto článku. To sa zdá byť v rozpore so znením článku, najmä s povinnosťou členských štátov „*zabezpečiť*“, aby orgány presadzovania práva preverovali databázu Interpolu vždy v prípade potreby.

3.7. Ako sú určované tieto príslušné orgány?

Spôsoby určenia orgánov sú rôzne a boli vypracované na základe vnútroštátnej právnej úpravy, vnútroštátnych konzultácií, hodnotení z dôvodov „potreby zistiť aktuálny stav“, predpisov/„stanov“ Interpolu alebo o nich doposiaľ nebolo rozhodnuté. Medzi orgány patria:

– federálne ministerstvo vnútra, riaditeľstvá pre bezpečnosť a regionálne správne orgány a riaditeľstvá federálnej polície (Rakúsko)

– orgány, ktoré účinne prispievajú k prevencii a potlačovaniu bežnej trestnej činnosti (Česká republika)

– federálna kriminálna polícia, federálne policajné riaditeľstvo a štátne orgány príslušných spolkových krajín; v budúcnosti aj colný kriminálny úrad (Nemecko)

– vnútroštátne kontaktné miesta alebo úrady (Fínsko, Taliansko a Luxembursko)

– orgány určené podľa noriem Interpolu a vnútroštátneho práva (Poľsko)

– všetky orgány presadzovania práva vrátane colných orgánov (Portugalsko)

– len policajné orgány (Slovinsko); a

– všetky orgány presadzovania práva alebo orgány, ktoré oprávnene požadujú prístup k takým údajom; vrátane ministerstva práce a dôchodkového zabezpečenia a orgánu zodpovedného za obchodné podmienky (Spojené kráľovstvo).

Orgány sú určované na rôznych základoch. Je však jasné, že orgány činné v trestnom konaní (vo všeobecnom ponímaní tohto pojmu) budú mať prístup k výmene informácií, hoci pôjde len o nepriamy prístup (t. j. prostredníctvom centrálnych kontaktných miest).

3.8. Vypracoval váš členský štát pokyny ako postupovať v prípadoch, keď je potrebné využiť databázu Interpolu?

Dvanásť zo sedemnástich respondentov nevypracovalo žiadne pokyny (zdá sa, že štyria tak plánujú v budúcnosti urobiť, zatiaľ čo zvyšných sedem štátov nepokladá tieto pokyny za potrebné, ani ich prípravu neplánuje). Odpovede štyroch členských štátov sú nejasné v tom zmysle, či boli pokyny vypracované alebo ich považujú za nevyhnutné. Z odpovedí týchto členských štátov vyplýva, že samotná skutočnosť potenciálnej dostupnosti uspokojuje orgány presadzovania práva čo sa týka ich potreby odborne sa vzdelávať alebo radiť pri využívaní databázy Interpolu. Jeden zo sedemnástich členských štátov (Spojené kráľovstvo) vypracoval v tomto smere konkrétne pokyny a zaviedol odbornú prípravu.

Aj v tomto prípade sa zdá, že členské štáty vo všeobecnosti nevystupujú obzvlášť iniciatívne pri odbornej príprave pracovníkov orgánov presadzovania práva. Vypracovanie pokynov alebo odbornú prípravu pre orgány presadzovania práva väčšina nepokladá za nevyhnutné pre splnenie všeobecnej požiadavky stanovenej v článku 3 ods. 3.

3.9. Vytvoril váš členský štát infraštruktúru pre uľahčenie konzultácií podľa článku 3 ods. 4 spoločnej pozície 2005/69/SVV? Ak áno, ako vyzerá?

Sedem zo sedemnástich respondentov uviedlo, že také infraštruktúry pripravujú alebo implementujú. Z odpovedí šiestich členských štátov nie je jasné, či tieto infraštruktúry pripravili alebo nie. Zdá sa, že štyri členské štáty (Spojené kráľovstvo, Belgicko, Nemecko a Luxembursko) infraštruktúru vytvorili.

S prihliadnutím na uvedené zámery väčšej časti respondentov, ako aj infraštruktúru vytvorenú v Spojenom kráľovstve, Belgicku, Nemecku a Luxembursku, je jasné, že väčšina členských

štátov aktívne pristupuje k plneniu tejto konkrétnej požiadavky. Z odpovedí zvyšných členských štátov sa zdá, že volia nie príliš striktný výklad článku 3 ods. 4.

3.10. Ako je vo vašom členskom štáte zabezpečená primeraná úroveň ochrany osobných údajov v príslušnom členskom štáte Interpolu a dodržiavanie základných práv a slobôd pokiaľ ide o automatické spracovávanie osobných údajov?

Deväť zo sedemnástich respondentov uvádza vnútroštátne (a/alebo medzinárodné) normy ochrany údajov ako rozhodujúci základ pre ochranu pri výmene týchto informácií. Skutočnosť, že nejde o výmenu osobných údajov, uvádza 5 členských štátov. Rakúsko o tomto probléme stále rokuje s Interpolom, Holandsko chráni svoje údaje tak, že k nim obmedzuje prístup a Taliansko nezaslalo žiadnu odpoveď.

3.11. Ako váš členský štát zabezpečuje, že v prípade nájdenia záznamu v databáze Interpolu príslušné orgány príjmu opatrenia v súlade s vnútroštátnym právom?

Respondenti si túto otázku vyložili dvojako. Niektorí z nich odpovedali, že otázku pochopili v tom zmysle, že sa zameriava na ich vlastnú schopnosť zabezpečiť reakciu na pozitívne záznamy ostatných. Ostatní uviedli, že otázka sa zameriava na ich schopnosť zabezpečiť, aby ostatné členské štáty promptne reagovali na nájdený záznam.

Štáty, ktoré posudzovali vlastnú schopnosť reagovať efektívne, uvádzali tieto metódy:

- používanie prísnych vnútorných pravidiel a postupov
- rozvoj postupov overovania s operátormi BCN
- zavedenie automatických ukazovateľov záznamov
- zapojenie OCN do postupov a
- kontrola a overovanie NCI.

Neurčito definované vnútorné postupy a dodržiavanie príslušných noriem boli najčastejšie uvádzanými metódami zabezpečenia postupu pri nakladaní s informáciami. To opätovne naznačuje málo iniciatívny prístup v tejto oblasti. Štáty, ktoré posudzovali schopnosť ostatných postupovať pri nájdení záznamu, zvolili tieto prístupy:

- zohľadnenie nevhodných krokov v rámci postupu v budúcnosti
- potreba dodržiavať predpisy Interpolu; a
- žiadosti o vysvetlenie a pripomienky v prípade nájdenia záznamu.

Z odpovedí vyplýva, že pri zabezpečovaní vnútornej efektivity v rámci postupu nakladania s informáciami sa budú najviac využívať vnútorné postupy a automatické oznamovanie nájdenia záznamu. Vzhľadom na vonkajší rámec (t. j. opatrenia na zabezpečenie včasných odpovedí zo strany vonkajších subjektov) budú členským štátom, ktoré neposkytnú informácie v stanovenej lehote, hroziť neformálne sankcie alebo požiadavky.

4. KONKRÉTNE ZÁVERY

S cieľom poskytnúť všeobecný prehľad o vykonávaní spoločnej pozície je potrebné sa opäť vrátiť k piatim základným povinnostiam.

4.1. Výmena všetkých súčasných a budúcich údajov o pasoch (podľa definície) s Interpolom

Vzhľadom na kladné odpovede jedenástich zo sedemnástich respondentov a na bezprostrednú účasť ďalších troch sa zdá, že došlo k výraznému pokroku pri výmene vnútroštátnych údajov s Interpolom. Respondenti, ktorí údaje s Interpolom nevymieňajú (Španielsko, Estónsko, Slovensko), k tomu neposkytli žiadne vysvetlenie.

Relatívny úspech členských štátov pri implementácii tejto časti spoločnej pozície pravdepodobne odráža tú skutočnosť, že táto povinnosť uložená členským štátom je vnímaná ako základná, a teda musí byť splnená, ak má byť členský štát považovaný za implementujúci spoločnú pozíciu. Oblasťou, ktorej by sa v rámci tejto relatívne úspešnej výmeny mala venovať pozornosť, je definícia údajov o pasoch. Článok 2 ods. 1 hovorí o výmene údajov o „*vydaných a nevyplnených pasoch, ktoré boli odcudzené, stratené alebo neoprávnene privlastnené*“. Členské štáty prekračujú v niektorých prípadoch túto požiadavku v tom zmysle, že poskytujú napríklad údaje o preukazoch totožnosti a vodičských preukazoch. To v žiadnom prípade nie je na škodu, a najmä vzhľadom na možnosť cestovať v EÚ relatívne voľne len s preukazom totožnosti je to dokonca žiaduce. Poľsko však na druhej strane vymieňa len údaje o pasoch, ktoré sa stratili alebo boli odcudzené v dôsledku spáchania trestného činu. Je logické, že strata pasu v dôsledku nedbanlivosti predstavuje potenciálne rovnaké riziko pre bezpečnosť Únie ako jeho odcudzenie. Pozornosť ako taká by sa mala venovať tomu, aby členské štáty dodržiavali definíciu podľa článku 2 ods. 1, pretože poskytnutie neúplných informácií by mohlo mať kritické následky.

Hoci nie všetky členské štáty odpovedali na dotazník zaslaný Komisiou, Interpol konštatuje, že 18 z 25 členských štátov sa v súčasnosti podieľa na databáze odcudzených cestovných dokladov. Podľa informácií Interpolu sa na nej zatiaľ nepodieľajú Rakúsko, Dánsko, Maďarsko, Lotyšsko, Holandsko, Slovensko a Švédsko. Interpol poznamenáva, že niektoré z týchto štátov sú už veľmi blízko k tomu, aby sa začali podieľať na výmene, aj keď u nich zatiaľ prebiehajú len rokovania alebo postupy implementácie.

O tom, že väčšina členských štátov splnila túto nevyhnutnú požiadavku, hovoria aj číselné údaje Interpolu, podľa ktorých údaje poskytnuté členskými štátmi databázam Interpolu sa týkajú 6 394 305 stratených alebo hľadaných cestovných dokladov. ento údaj je možné porovnať s počtom 2 449 300 údajov od *všetkých ostatných účastníkov* Interpolu, čo znamená, že EÚ je doposiaľ najväčším prispievateľom.[1] V roku 2002 EÚ prispela počtom 783 údajov. Táto skutočnosť ukazuje obrovský nárast účasti na tomto systéme, ako aj kľúčovú úlohu členských štátov EÚ pri zlepšovaní kapacít Interpolu.

4.2. Výlučné spoločné využívanie údajov s členmi Interpolu, ktorí majú primeranú úroveň ochrany osobných údajov

Zabezpečenie primeranej ochrany údajov ostatných účastníkov Interpolu je pre členské štáty problematické. Vďaka definícii „údajov o pasoch“ podľa článku 2 ods. 1 spoločnej pozície

[1] Údaje z 23. novembra 2005.

príspevok do STD databázy Interpolu (*Stolen Travel Documents*) alebo vyhľadávanie v nej vo väčšine prípadov nevyústi do výmeny osobných údajov okrem údajov o číslach vydaných pasov[2]. Z toho vyplýva, že *v tejto etape* výmeny informácií sa potreba opatrení na ochranu údajov znížila, na čo aj niektoré členské štáty poukázali vo svojich odpovediach v dotazníku. To platí, pokiaľ niektoré členské štáty v skutočnosti neprispievajú osobnými údajmi do STD databázy Interpolu-explicitné prostriedky ochrany údajov sú v tom prípade nevyhnutné. Je potrebné poznamenať, že väčšina členských štátov uviedla, že čísla pasov nepovažujú za „osobné údaje".

Len jediný členský štát (Holandsko) koná diskriminujúco, pokiaľ ide o to, s kým údaje spoločne využíva. Dva ďalšie členské štáty sa v tejto veci stále rozhodujú. Z toho vyplýva ochota členských štátov vymieňať údaje relatívne voľne, ale zároveň aj určitý ich nezáujem o to, či v štátoch, s ktorými sa údaje spoločne využívajú, existuje primeraná ochrana osobných údajov. Pokiaľ v počiatočnej fáze vyhľadávania nedochádza k výmene osobných údajov, zdá sa, že je len prirodzené, ak to tak aj zostane. Preto niekoľko členských štátov výslovne uvádza, že nikto nie je diskriminovaný preto, že príspevky do STD databázy Interpolu neobsahujú osobné informácie.

Členské štáty sa však takmer vôbec nezmieňujú o tom, či k diskriminácii dochádza vtedy, ak sa v STD databáze Interpolu nájde záznam, po ktorom nasleduje výmena aktuálnych osobných údajov súvisiacich s týmto záznamom. Odpovede Spojeného kráľovstva a Portugalska poukazujú na túto situáciu s tým, že každá žiadosť o poskytnutie informácií by bola pred odovzdaním osobných údajov posúdená z hľadiska rizika, ktoré predstavuje (v prípade Spojeného kráľovstva) alebo by podliehala príslušným ustanoveniam o ochrane údajov, potrebe „zistiť aktuálny stav" a reciprocite (v prípade Portugalska). Takýmto spôsobom bude zrejme postupovať väčšina členských štátov, pokiaľ by sa táto otázka týkala konkrétnej fázy výmeny osobných údajov po nájdení záznamu v STD databáze.

4.3. Zabezpečenie výmeny údajov s Interpolom bezodkladne po ich vložení do vnútroštátnej databázy alebo SIS

V oblasti poskytovania príslušných údajov Interpolu ihneď po ich vložení do vnútroštátnej databázy alebo SIS urobili členské štáty len málo. Veľká časť členských štátov si tieto informácie vymieňa v priebehu 24 hodín, čo predstavuje značný administratívny pohyb. Je však potrebné si pripomenúť, že vo sfére presadzovania práva má časový faktor zásadný význam, najmä v prípadoch, keď ide o reguláciu prístupu k osobám neoprávnene prekračujúcim hranice. Čím dlhšie získanie informácie trvá, tým je jej hodnota nižšia. Preto sa stále odporúča zdôrazniť charakter povinnosti a odôvodniť výslovnú požiadavku na poskytnutie informácie *bezodkladne*. Portugalsko, Holandsko a Nemecko ukázali, že okamžitá výmena je naozaj možná. Portugalsko na tento účel využíva len e-mail a/alebo fax, čo je jasným dôkazom toho, že rýchla výmena informácií sa môže uskutočňovať bez nákladných a zložitých informačných technologických systémov.

Je v záujme všetkých členských štátov, aby výmena informácií s Interpolom začala fungovať čo najskôr, keďže sa tým v prospech všetkých zvýši hodnota informácií a spoločná hodnota mechanizmu celkovej výmeny.

---

[2] Pozri smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov

4.4. Zabezpečiť, aby príslušné orgány presadzovania práva využívali databázu Interpolu vždy, ak je to potrebné pre plnenie ich úloh

Splneniu tejto povinnosti sa členské štáty venovali najmenej. Väčšina z nich zastáva názor, že poskytovaním jednoduchého priameho, či nepriameho prístupu k databáze Interpolu pre ich orgány presadzovania práva, „zabezpečujú“ samotné využívanie tohto cenného zdroja informácií. Zo znenia spoločnej pozície vyplýva skôr striktnejší a iniciatívnejší prístup pre zabezpečenie vhodných opatrení, pomocou ktorých by sa podporilo využívanie databázy Interpolu pri činnosti orgánov presadzovania práva.

Prijaté opatrenia sú viac-menej bezvýznamné – napríklad informovanie zamestnancov, že určitá informácia je prípadne k dispozícii. Väčšina členských štátov sa týmto bodom nezaoberala a namiesto toho uviedla, prostredníctvom akých prostriedkov zabezpečuje prístup k týmto informáciám. To by mohlo znamenať, že po zavedení prostriedkov do praxe už neboli prijaté žiadne opatrenia pokiaľ ide o to, či ich ľudia skutočne využívajú. Pokiaľ ľudia prakticky nevyužívajú databázu Interpolu a vedúci zamestnanci a zamestnanci zodpovední za spis na ňu v podstate zabudnú, mohlo by to vážne ohroziť skutočné využívanie tohto cenného zdroja informácií. Vo všeobecnosti sa preto členským štátom odporúča, aby zaviedli ustálené pravidlá pre využívanie STD databázy a aby boli pozorné pri zabezpečovaní ich dodržiavania.

Menej zložitý spôsob zlepšenia situácie by mohlo predstavovať poskytovanie vzdelávania a vypracovanie pokynov v tejto oblasti. Členské štáty však opäť nevyvinuli takmer žiadnu iniciatívu, väčšina z nich nepripravila žiadne pokyny v rámci tejto problematiky a viac ako polovica nepokladá také pokyny za nevyhnutné. Len Spojené kráľovstvo pokladalo za potrebné vypracovať jednoznačne formulované pokyny.

Nedostatok iniciatívy v tejto oblasti pôsobí zarážajúco, keďže STD databáza Interpolu môže byť pre vnútroštátne orgány presadzovania práva významným prínosom, najmä v oblastiach organizovaného zločinu, nelegálneho prisťahovalectva a terorizmu. Je len v záujme samotných členských štátov, aby k tejto problematike pristupovali aktívnejšie.

Zo štatistických údajov Interpolu vyplýva, že napriek tomu, že EÚ je najväčším poskytovateľom informácií do databázy stratených cestovných dokladov, jej podiel na vyhľadávaní je len nízky – 8520 vyhľadávaní v roku 2005 oproti celkovému počtu 43 316 vyhľadávaní. Pozitívne na tejto skutočnosti je to, že členské štáty uskutočnili v roku 2004 len 3955 vyhľadávaní, čo znamená, že počas skúmaného obdobia došlo k nárastu využívania databázy. Skutočnosť, že členským štátom sa využívanie databázy vypláca sa snáď odzrkadľuje aj v tom, že napriek relatívne malému podielu na celkovom vyhľadávaní, vyhľadávanie zo strany EÚ prinieslo 381 nájdených záznamov oproti celkovému počtu 457 záznamov nájdených pri vyhľadávaní mimo EÚ.

4.5. Zabezpečiť zavedenie príslušnej infraštruktúry pre uľahčenie konzultácií najneskôr do decembra 2005.

Z odpovedí na dotazník je možné vyvodiť záver, že len Belgicko, Nemecko, Luxembursko a Spojené kráľovstvo skutočne splnili túto povinnosť. Sedem zvyšných členských štátov tvrdí, že danú požiadavku plnia, to znamená, že sa ňou práve zaoberajú alebo uvedenú infraštruktúru zavádzajú do praxe. Vzhľadom na to, že ide pravdepodobne o najnákladnejšiu a najzložitejšiu povinnosť stanovenú v spoločnej pozícii je pochopiteľné, že pokrok je pomalší než pri jednoduchom odovzdávaní informácií Interpolu. Väčšina členských štátov sa však dopustila zjavnej chyby a nezaviedla do praxe konkrétnu infraštruktúru, ktorá by príslušným

orgánom umožňovala maximálne využívať vyhľadávací systém Interpolu. Zo zvyšných odpovedí nie je jasné, koľko členských štátov nesplnilo túto podmienku vôbec a koľko z nich ju ani neplánuje splniť v najbližšej budúcnosti. Tento postoj si nevyhnutne vyžaduje ďalšie vysvetlenie zo strany členských štátov.

VŠEOBECNÝ ZÁVER

Členské štáty z veľkej časti rešpektujú ustanovenia spoločnej pozície, najmä prostredníctvom plnenia najviac viditeľnej a v mnohom aj najľahšie vykonateľnej požiadavky – odovzdávania vnútroštátnych informácií STD databáze Interpolu. Spoločná pozícia sa však stále nevykonáva v plnom rozsahu a vyžaduje si aktívnejší, komplexnejší a energickejší prístup zo strany členských štátov pre zabezpečenie takého fungovania, ktoré by pre všetky z nich predstavovalo maximálny prínos z ich účasti na výmene informácií s Interpolom.

Pred implementáciou spoločnej pozície členské štáty EÚ vložili do STD databázy Interpolu celkovo 4 567 267 záznamov. Po začatí uplatňovania spoločnej pozície stúpol tento počet na 6 394 305.[3] Rovnako aj počet vyhľadávaní v databáze zo strany EÚ stúpol počas toho istého obdobia z 3955 na 8520 a počet nájdených záznamov zo 173 na 381. S určitosťou možno povedať, že došlo k pokroku, napriek tomu však tento nárast nepredstavuje optimálny podiel EÚ na STD databáze Interpolu. Pre jeho dosiahnutie je potrebné väčšie úsilie niektorých členských štátov.

Táto správa opisuje situáciu v čase prípravy návrhu (koniec roka 2005) a obsahuje informácie z tohto obdobia. Komisii však boli medzitým doručené informácie o tom, že implementácia spoločnej pozície sa podstatne zlepšila. Tieto informácie získala, okrem iného, aj prostredníctvom spoločnej návštevy zástupcov EÚ a USA na Generálnom sekretariáte ICPO-Interpol v januári 2006.

Na spoločnej návšteve zástupcov EÚ (PRES/KOM) a USA na GS ICPO v Lyone dňa 25. januára 2006 Interpol informoval účastníkov o tom, že všetky členské štáty si s ním vymieňali údaje o stratených a odcudzených pasoch, respektíve prijali aspoň konkrétne opatrenia na uskutočňovanie takejto výmeny v blízkej budúcnosti. Vo februári 2006 Generálny sekretariát ICPO-Interpol poskytol aktuálne štatistické údaje, podľa ktorých došlo zo strany členských štátov k zlepšeniu situácie, najmä pokiaľ ide o vyhľadávanie v databáze STD Interpolu.

Na základe informácií z februára 2006 možno uviesť, že pred začatím implementácie spoločnej pozície Rady bolo do STD databázy Interpolu vložených 4 567 267 záznamov od 15 členských štátov. Po prijatí spoločnej pozície počet vložených záznamov od 21 členských štátov stúpol ku koncu roka 2005 na 7 790 792.

Podľa najnovších štatistických údajov Interpolu členské štáty uskutočnili v roku 2005 9087 vyhľadávaní (3955 v roku 2004) v rámci celkového počtu 211 033 vyhľadávaní (43 316 v roku 2004).

[3] Údaje z 23. novembra 2005.